

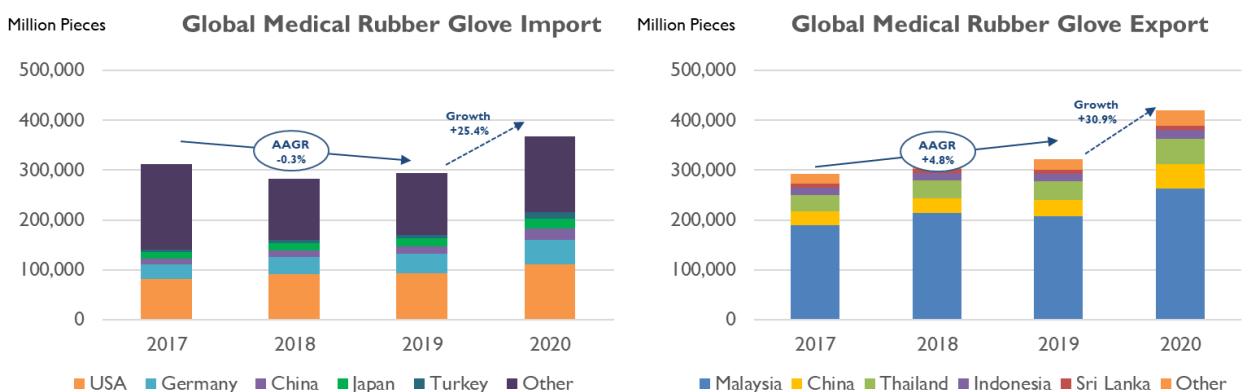
บทวิเคราะห์เรื่อง

“โอกาสของถุงมือทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติในสถานการณ์ โรคระบาดโควิด19”

ปัจจุบัน ณ ปี 2021 โลกยังคงต้องปรับตัวกับวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่แพร่ระบาดและเข้าคุกคามวิถีชีวิตของมนุษย์รวมถึงระบบเศรษฐกิจตั้งแต่ปลายปี 2019 ที่ผ่านมา ด้วยลักษณะการแพร่ระบาดของโรคที่มีความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตและสามารถแพร่กระจายได้ง่ายจากคน สู่คนผ่านทางอากาศ ประกอบกับช่วงเวลาของการระบาดในระยะแรกนั้นวงการการแพทย์ทั่วโลกยังไม่สามารถพัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันได้ทันต่อสถานการณ์ ส่งผลให้ยอดผู้ติดเชื้อเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในทุกพื้นที่ทั่วโลกแน่นอนว่าจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้วงการการแพทย์ทั่วโลกเกิดการตื่นตัวในการหามาตรการป้องกัน รวมถึงการรักษาผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อ ส่งผลให้ความต้องการรับการรักษาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจนกระทั่งเกิดภาวะอุปทานขาดแคลนในสินค้าเครื่องมือแพทย์ทั่วโลก (Medical Device Shortages During the COVID-19 Public Health Emergency, U.S. FDA)

1 แนวโน้มความต้องการถุงมือทางการแพทย์ของโลกจากผลกระทบโรคโควิด-19

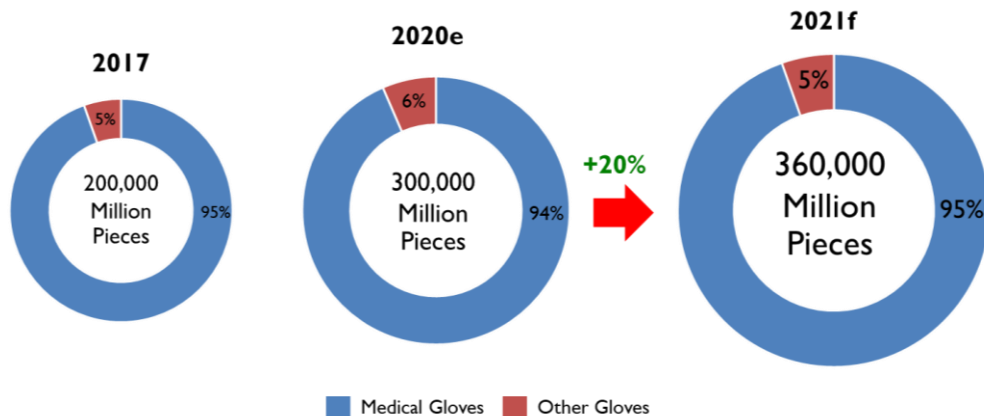
ถุงมือทางการแพทย์ทั้งกลุ่มถุงมือสำหรับการผ่าตัดและถุงมือตรวจโรคเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ที่มีความต้องการเพิ่มสูงจากวิกฤติการแพร่ระบาดด้วยเช่นกัน จะเห็นได้ว่าปริมาณการนำเข้าและส่งออกถุงมือทางการแพทย์ของโลกเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2019 อย่างมีนัยสำคัญในอัตราร้อยละ 25.4 โดยประเทศผู้นำเข้าอันดับ 1 ของโลกอย่างสหรัฐอเมริกาที่มีสัดส่วนการนำเข้า ณ ปี 2020 ที่ร้อยละ 30.4 ของโลก มีการนำเข้าถุงมือทางการแพทย์เพิ่มขึ้นในปี 2020 ถึงร้อยละ 20 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยการเติบโตที่ผ่านมาระหว่างปี 2017-2019 ที่หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.1 ต่อปี สำหรับประเทศผู้ส่งออกหลักอย่างมาเลเซียที่มีสัดส่วนการส่งออก ณ ปี 2020 ที่ร้อยละ 62.4 ของโลก มีการส่งออกเพิ่มขึ้นในปี 2020 ถึงร้อยละ 26.3 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยการส่งออกระหว่างปี 2017-2019 ที่เติบโตที่ร้อยละ 4.8 ต่อปี ด้วยเช่นกัน จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าโรคโควิด-19 เป็นปัจจัยที่เร่งระดับความต้องการถุงมือทางการแพทย์ด้วยเช่นกัน

ที่มา: ISH Markit ปรับปรุงและประมาณการข้อมูลโดยสถาบันพลาสติก

รูปที่ 1 ปริมาณการนำเข้า-ส่งออกถุงมือทางการแพทย์ของโลกในกลุ่มประเทศสำคัญ ปี 2017-2020

จากข้อมูลการประมาณการของหน่วยงานและองค์กรการวิจัยต่างๆ ในระดับสากล วิเคราะห์ว่าในช่วงปี 2017 ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ความต้องการผลิตภัณฑ์ถุงมือยางรวมของโลกมีประมาณ 200,000 ล้านชิ้น คิดเป็นถุงมือยางทางการแพทย์กว่าร้อยละ 95 ของปริมาณทั้งหมด และเมื่อพิจารณาโครงสร้างความต้องการของผลิตภัณฑ์ถุงมือยางในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นับตั้งแต่ปี 2020 เป็นต้นมากลับพบว่าโครงสร้างความต้องการระหว่างถุงมือยางอื่นๆ กับถุงมือยางทางการแพทย์ไม่ได้มีสัดส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด หากแต่ปริมาณความต้องการรวมที่มีการเติบโตกว่าร้อยละ 20 ในช่วงระยะเวลาหนึ่งปี จาก 300,000 ล้านชิ้น สู่ 360,000 ล้านชิ้น นั้นมาจากการเพิ่มขึ้นของถุงมือยางทางการแพทย์เป็นหลัก

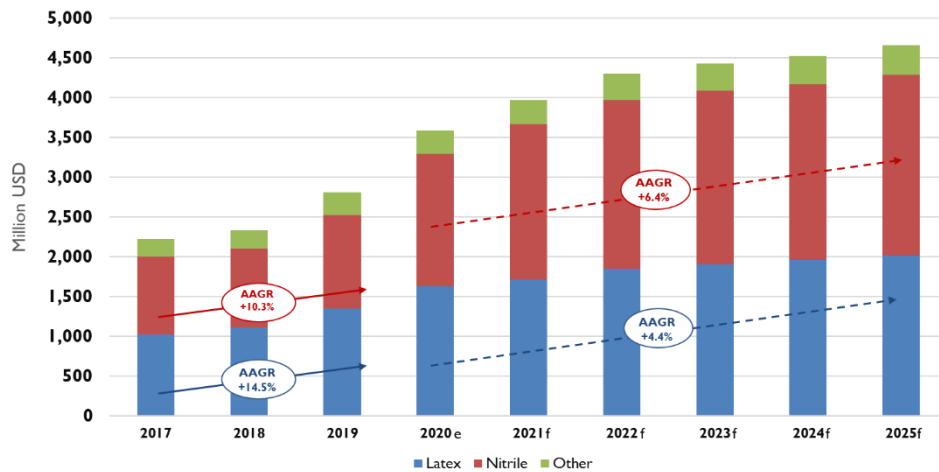

ที่มา: Grand View Research, Prnewswire Research

รูปที่ 2 การประเมินอุปสงค์ผลิตภัณฑ์ถุงมือยางในตลาดโลก

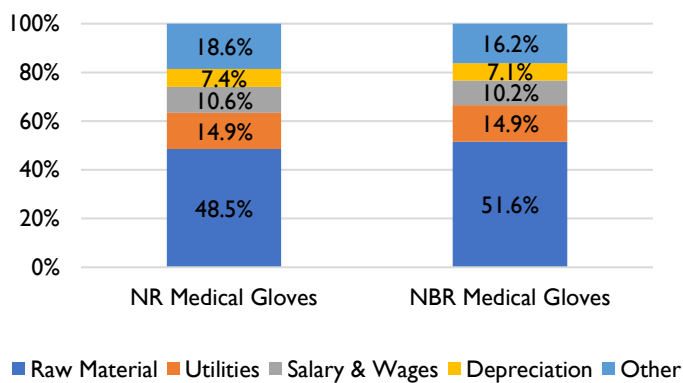
เปรียบเทียบช่วงก่อนการแพร่ระบาดกับช่วงแพร่ระบาดของ โควิด-19

จากข้อมูลการค้าและข้อมูลอุปสงค์ข้างต้นชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทั่วโลกจะมีความต้องการ ถุงมือยางทางการแพทย์เพิ่มขึ้นจากปัจจัยการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เป็นสาเหตุสำคัญ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าตลาดความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ดังกล่าวจะขยายตัว แต่การขยายตัวนั้นได้รับการประเมินว่าจะขยายตัวได้มากในถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางไนไตรล์ เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันของสหรัฐอเมริกาที่เป็นตลาดนำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์อันดับหนึ่งของโลกมีความต้องการนำเข้าถุงมือยางไนไตรล์เป็นหลักสาเหตุมาจากปัญหาการแพ้โปรตีนในถุงมือยางธรรมชาติ ส่งผลให้ถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางไนไตรล์ของโลกมีทิศทางความต้องการเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ สถาบันพลาสติกได้ประมาณการมูลค่าตลาดถุงมือยางทางการแพทย์ของโลกจำแนกตามวัสดุระหว่างปี 2017-2025 โดยอ้างอิงข้อมูลจาก EIC analysis ที่ประมาณการณ์ข้อมูลจาก MARGMA พบว่า ในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (2017-2019) อัตราการเติบโตเฉลี่ยรายปีของมูลค่าตลาดถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางธรรมชาติมีอัตราการเติบโตที่สูงกว่าถุงมือยางไนไตรล์ หากแต่การคาดการณ์ในปัจจุบันและอนาคตระหว่างปี 2020-2025 โดยพิจารณาปัจจัยจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่าค่าเฉลี่ยการเติบโตของมูลค่าตลาดถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์กลับมาสูงกว่าน้ำยางธรรมชาติ โดยมีสาเหตุหลักจากความต้องการที่เพิ่มขึ้นของถุงมือยางไนไตรล์ของตลาดสหรัฐอเมริกา เป็นปัจจัยเหนี่ยวนำการเติบโต

ที่มา: EIC analysis based on MARGMA ปรับปรุงและประมาณการข้อมูลโดยสถาบันพลาสติก

รูปที่ 3 มูลค่าตลาดระหว่างปี 2017-2025f ผลิตภัณฑ์ถุงมือทางการแพทย์ของโลกจำแนกตามวัตถุดิบ

ที่มา: การยางแห่งประเทศไทย

รูปที่ 4 สัดส่วนโครงสร้างต้นทุนการผลิตถุงมือทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติและน้ำยางไนไตรล์

ได้ทั้ง 2 ประเภทได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสัดส่วนต้นทุนการผลิตของถุงมือทั้ง 2 ประเภท พบว่าภาพรวมโครงสร้างต้นทุนของถุงมือทั้ง 2 ประเภท ไม่มีความแตกต่างกันมาก โดยสัดส่วนต้นทุนประมาณร้อยละ 50 นั้น เป็นต้นทุนทางวัตถุดิบ (Raw Material Cost) โดยถุงมือยางไนไตรล์มีสัดส่วนต้นทุนด้านวัตถุดิบสูงกว่าถุงมือยางธรรมชาติอยู่เล็กน้อย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาคุณสมบัติที่มีความสำคัญต่อการใช้งานของถุงมือทั้ง 2 ประเภทแล้วพบว่าภาพรวมของถุงมือที่ผลิตจากยางธรรมชาติมีข้อโดดเด่นด้านการใช้งานมากกว่าถุงมือที่ผลิตจากยางไนไตรล์ทางด้านความทนทานต่อแรงดึง การสัมผัส ในขณะที่ข้อได้เปรียบของถุงมือยางไนไตรล์ คือความทนทานต่อน้ำมันและสารเคมี รวมถึงไม่ก่อให้เกิดการแพ้โปรตีน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคุณสมบัติด้านอื่นๆ ที่ไม่สัมพันธ์กับการใช้งานทางตรงแล้วพบว่าถุงมือที่ผลิตจากยางธรรมชาติมีข้อได้เปรียบกว่าทั้งในเรื่องของความสะดวกสบายในการสวมใส่ และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รายละเอียดแสดงดัง

ตาราง 1

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบคุณสมบัติถุงมือยางธรรมชาติ และถุงมือยางไนไตรล์

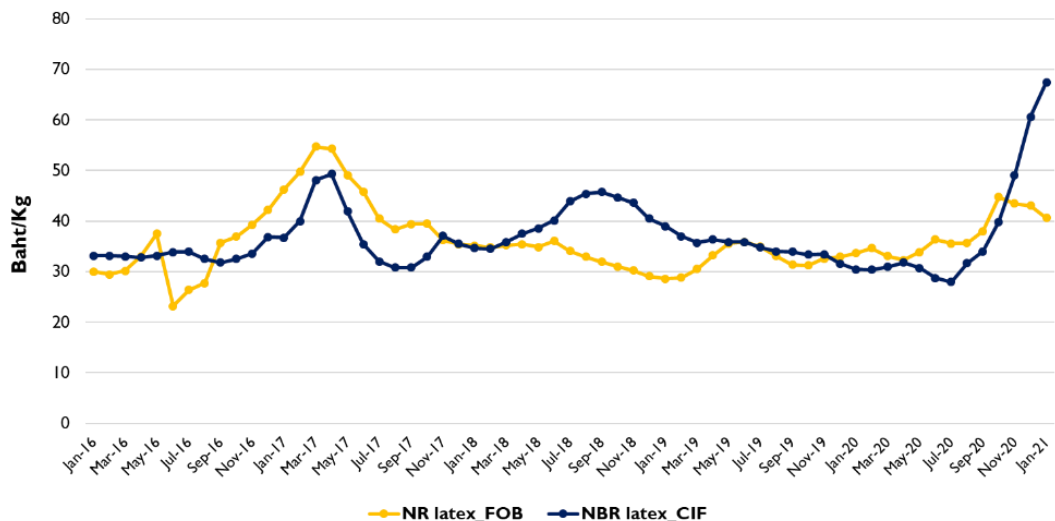
คุณสมบัติ	ยางธรรมชาติ (NR)	ยางไนไตรล์ (NBR)
ความทนทานต่อการฉีกขาด	เทียบเท่า	เทียบเท่า
ความทนทานต่อแรงดึงและความยืดหยุ่น	✓	
อายุการใช้งานและการเก็บรักษา		✓
ไม่เกิดการแพ้โปรตีน		✓
ความสะดวกสบายในการสวมใส่	✓	
การตอบสนองต่อผิวสัมผัส	✓	
ความทนน้ำมันและสารเคมี		✓
การเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	✓	

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง สมบัติที่ดีกว่า

ที่มา: รายงานการศึกษาเชิงลึก อนาคตถุงมือยางไทยในตลาดโลก, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยสถาบันพลาสติก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าถุงมือยางทั้ง 2 ประเภทมีบริบททางการผลิตและคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์เชิงการใช้งานที่ใกล้เคียงกันอย่างมาก กล่าวได้ว่าถุงมือยางทั้ง 2 ประเภทนั้น พร้อมจะเป็นสินค้าทดแทนซึ่งกันและกันได้ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงปัจจัยที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักที่ผู้ประกอบการจะเลือกผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติหรือน้ำยางไนไตรล์นั้น ราคาของวัตถุดิบจะเป็นส่วนหนึ่งสำหรับการตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติหรือน้ำยางไนไตรล์ก็ตาม เนื่องจากค่าวัตถุดิบคิดเป็นต้นทุนประมาณครึ่งหนึ่งของการผลิตต่อหน่วย

ในอดีตที่ผ่านมาการเคลื่อนไหวของราคาน้ำยางทั้ง 2 ประเภท มักจะเคลื่อนไหวในระดับราคาที่ใกล้เคียงกัน โดยค่าเฉลี่ยราคาของถุงมือยางทั้ง 2 ประเภทตั้งแต่ มกราคม 2016 ถึง ตุลาคม 2020 น้ำยางธรรมชาติมีราคาเฉลี่ยที่ 35.66 บาทต่อกิโลกรัม และน้ำยางไนไตรล์ มีราคาเฉลี่ยที่ 35.74 บาทต่อกิโลกรัม หากแต่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2020 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน (มกราคม 2021) ราคาน้ำยางไนไตรล์ลอยตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีอัตราการเติบโตในช่วงสามเดือนที่ราคาน้ำยางไนไตรล์ลอยตัวร้อยละ 23.0, 23.6 และ 11.3 ตามลำดับ เนื่องจากน้ำยางไนไตรล์เป็นวัตถุดิบจากกระบวนการกลั่นปิโตรเลียมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับน้ำมันดิบ ดังนั้น ในช่วงการลอยตัวของราคาน้ำยางไนไตรล์ดังกล่าวเป็นช่วงที่ราคาน้ำมันดิบลอยตัวขึ้นสูงอย่างต่อเนื่องในตลาดโลกด้วยเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้น ด้วยผลกระทบจาก โควิด-19 ความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์เพิ่มสูงขึ้นทั่วโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาที่มีการนำเข้าที่สูงขึ้นดังที่กล่าวไปในข้างต้น ซึ่งก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ตลาดเกิดภาวะอุปทานไม่เพียงพอต่อความต้องการ และเป็นอีกสาเหตุที่หนุนราคาน้ำยางไนไตรล์ให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย

ที่มา: กรมศุลกากร, การยางแห่งประเทศไทย

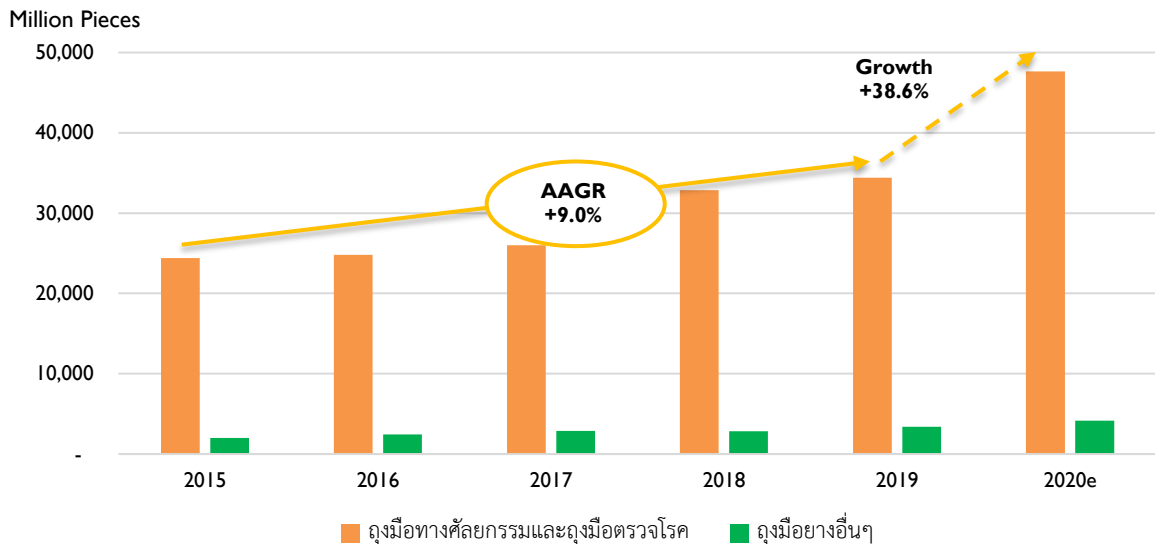
รูปที่ 5 การเคลื่อนไหวราคาน้ำยางธรรมชาติและน้ำยางไนไตรล์

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยราคาน้ำมันเป็นเพียงปัจจัยเกี่ยวข้องปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อราคาน้ำยางไนไตรล์ ดังนั้น ทิศทางการบริโภคน้ำมันภาคครัวเรือนที่มีแนวโน้มปรับลดลงจากการใช้พลังงานทดแทนที่อาจจะกดดันให้ราคาน้ำมันดิบปรับตัวลดลงในอนาคต จะส่งผลให้ราคาน้ำยางไนไตรล์ลดลงในระดับใดยังคงต้องพิจารณาปัจจัยด้านความต้องการของตลาดประกอบด้วย

2 ศักยภาพของประเทศไทยด้านการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์

สำหรับประเทศไทยที่ถือเป็นหนึ่งในประเทศหลักที่มีฐานะเป็นผู้ผลิตและส่งออกสุทธิในผลิตภัณฑ์ถุงมือยางของโลกที่มีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 10 ของปริมาณถุงมือยางทั้งหมด รองจากมาเลเซียที่เป็นอันดับ 1 และมีสัดส่วนการส่งออกประมาณร้อยละ 60 ของปริมาณถุงมือยางทั้งหมด และแน่นอนว่าวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกถุงมือยางของประเทศไทยด้วยเช่นกัน

อ้างอิงข้อมูลการผลิตที่ได้รับจากการสำรวจผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมถุงมือยางจากระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา (Rubber Intelligence Unit: RIU) พบว่าโครงสร้างการผลิตถุงมือยางของประเทศไทยนั้นประมาณร้อยละ 90 เป็นการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์และอีกร้อยละ 10 เป็นการผลิตถุงมือยางทั่วไป (ถุงมือยางในโรงงานอุตสาหกรรม ถุงมือยางที่ใช้ในบ้านเรือน) ทั้งนี้ ระดับการผลิตในสภาวะปกติก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (ปี 2015-2019) ปริมาณการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยมีการขยายตัวต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.0 ต่อปี และมีปริมาณการผลิต ณ ปี 2019 ที่ 34,391 ล้านชิ้น เมื่อเข้าสู่ช่วงการแพร่ระบาดในปี 2020 ปริมาณการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ปรับตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 38.6 มียอดการผลิตที่ 47,659 ล้านชิ้น (ข้อมูลจากสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางแห่งประเทศไทย: TRGMA) ในขณะที่ถุงมือยางทั่วไปมีการขยายตัวในปี 2020 ที่ร้อยละ 21.8 ซึ่งได้รับแรงหนุนจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาด เพื่อการรักษาความสะอาดในสถานที่ต่างๆ ด้วยเช่นกัน

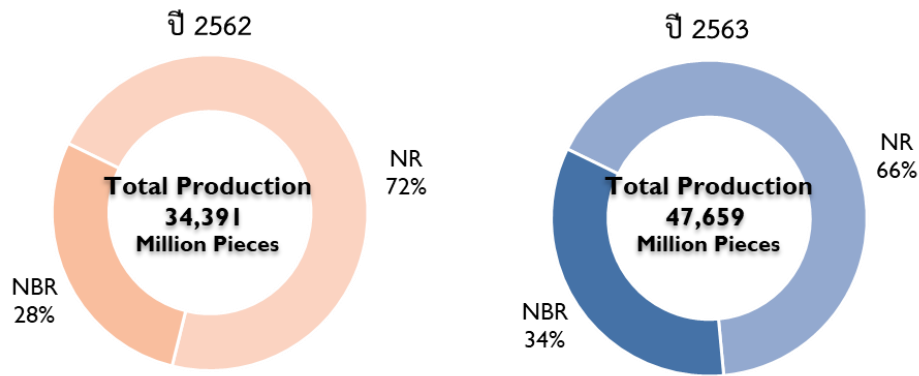

ที่มา: ข้อมูลปี 2015-2019 ประมวลผลจากการสำรวจของระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา, ข้อมูลปี 2020 จากการประมาณการจากสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางแห่งประเทศไทย

รูปที่ 6 ปริมาณการผลิตถุงมือยางในประเทศไทยปี 2015-2020e

ในอนาคตข้างหน้าผู้ประกอบการไทยมีแนวโน้มขยายกำลังการผลิตถุงมือยางเพิ่มเติมเพื่อรองรับความต้องการของตลาดโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น นอกจากนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมจุดแข็งของไทยที่มีความเข้มแข็งในด้านการผลิตและส่งออกน้ำยางธรรมชาติ ภาครัฐไทยจึงมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการที่ผลิตถุงมือยางจากน้ำยางธรรมชาติ โดยให้สิทธิยกเว้นภาษีนิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี ซึ่งจะเป็นการดึงดูดนักลงทุนรายใหม่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีความเข้มแข็งด้านวัตถุดิบน้ำยางธรรมชาติที่สามารถผลิตและส่งออกได้เป็นอันดับ 1 ของโลก หากแต่ความต้องการของตลาดโลกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นตลาดส่งออกถุงมือยางอันดับ 1 ของประเทศไทยที่มีส่วนแบ่งตลาดส่งออกสูงถึงร้อยละ 30.3 และประเทศแถบทวีปยุโรป อาทิ ประเทศเยอรมนี (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 6.0 เป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 ของไทย) อังกฤษ (ส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 4.6 เป็นตลาดส่งออกอันดับ 5 ของไทย) มีแนวโน้มความต้องการใน ถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางไนไตรล์มากขึ้น เนื่องจากการใช้ถุงมือที่ผลิตจากยางธรรมชาติมีโอกาสเกิดการแพ้โปรตีนในยางพารา ซึ่งโอกาสการแพ้ดังกล่าวจะเพิ่มสูงขึ้นหากสวมใส่ติดต่อกันเป็นเวลานานาน (ศ.ดร.นพ.วิปร วิประกษิต, 2020) ซึ่งประเด็นดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการใช้วัตถุดิบในการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยเช่นกัน จากข้อมูลของสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางแห่งประเทศไทย (TRGMA) ประมาณการว่า ในปี 2020 สัดส่วนการใช้ไนยางไนไตรล์ของผู้ประกอบการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34 จากสัดส่วน ร้อยละ 28 ในปี 2019

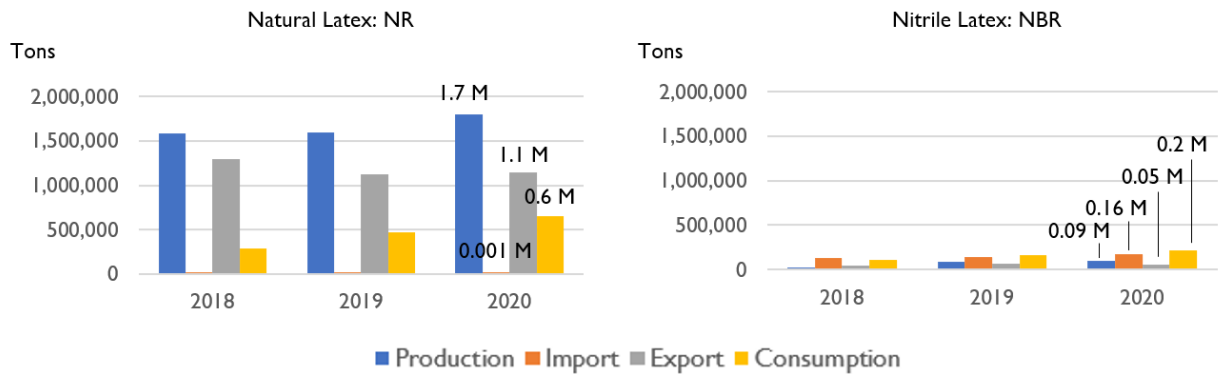

ที่มา: ข้อมูลปี 2019 ประมวลผลจากการสำรวจของระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา, ข้อมูลปี 2020 จากการประมาณการจากสมาคมผู้ผลิตถุงมือยางแห่งประเทศไทย

รูปที่ 7 สัดส่วนการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากธรรมชาติ (NR) และน้ำยางไนไตรล์ (NBR) ของประเทศไทย ปี 2019 และ ปี 2020

จากข้อมูลด้านการผลิตจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์เพิ่มสูงขึ้นในปี 2020 จากวิกฤติโรคโควิด-19 เพื่อตอบสนองความต้องการในตลาดโลกด้วยเช่นกัน รวมถึงประเภทของถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผู้ประกอบการไทยผลิตเพิ่มขึ้นจากวิกฤติดังกล่าว คือ ถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์เพื่อตอบรับตลาดสหรัฐอเมริกาที่เป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ซึ่งมีความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์มากกว่าน้ำยางธรรมชาติจากปัญหาการแพ้โปรตีนในยางธรรมชาติ ซึ่งความต้องการนี้มีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมถุงมือยางประเทศไทยเป็นอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการไทยมีแนวโน้มที่จะผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์เพื่อตอบรับตลาดสหรัฐอเมริกามากขึ้น แต่ถ้าหากพิจารณาโครงสร้างอุปสงค์และอุปทานของวัตถุดิบระหว่างน้ำยางธรรมชาติและน้ำยางไนไตรล์ของประเทศไทยแล้ว ก็สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังมีปริมาณผลผลิตน้ำยางไนไตรล์เพื่อแปรรูปไม่เพียงพอ และยังคงพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก โดยปริมาณการบริโภคน้ำยางไนไตรล์ปี 2020 มีปริมาณ แสตัน ซึ่งประเทศไทยมีปริมาณผลผลิตที่หักปริมาณการส่งออกแล้วเหลือเพียง 4 หมื่นตัน ที่เหลืออีกกว่า 1.6 แสนตัน ต้องพึ่งพาการนำเข้าทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันทางด้านโครงสร้างอุปสงค์และอุปทานของน้ำยางธรรมชาตินั้น ประเทศไทยมีปริมาณการผลิตมากกว่า 1.7 ล้านตันในปี 2020 สูงกว่าการผลิตน้ำยาง ไนไตรล์ 18 เท่า และใช้ในการส่งออกเป็นหลักกว่าร้อยละ 64 (1.1 ล้านตัน) โดยที่เหลืออีก 6 แสนตัน ใช้ผลิตสินค้าภายในประเทศ

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง และไม้ยางพารา, สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

รูปที่ 8 Demand-Supply น้ำยางธรรมชาติ และน้ำยางไนไตรล์ของประเทศไทย

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าความพร้อมด้านวัตถุดิบของยางธรรมชาติมีเพียงพอประกอบกับภาครัฐไทยได้ให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมยางธรรมชาติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถยกระดับผลผลิตทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันดีกว่าความเคลื่อนไหวของตลาดสหรัฐอเมริกาจะเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางตลาดโลก ซึ่งประเทศไทยเองก็ไม่ควรละเลยความต้องการของสหรัฐอเมริกาด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ แนวทางการตอบรับตลาดสหรัฐอเมริกาที่หน่วยงานวิจัยและหน่วยงานรัฐอย่าง สวทช. โดย ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (MTEC) ได้ดำเนินการร่วมกับ การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ได้ดำเนินการพัฒนาเทคนิคการลดโปรตีนจากน้ำยางธรรมชาติ ซึ่งเมื่อนำถุงมือยางธรรมชาติที่ผลิตด้วยเทคโนโลยีดังกล่าวไปตรวจสอบปริมาณโปรตีนที่ส่งผลให้เกิดอาการแพ้ ด้วยวิธีตามมาตรฐานของ ASTM D7427-16 จะพบปริมาณโปรตีนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ รวมถึงยังคงคุณสมบัติทางกายภาพได้เทียบเท่ากับถุงมือยางธรรมชาติทั่วไป อีกทั้งการทดสอบนี้ยังผ่านมาตรฐานของสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรปที่ต้องควบคุมปริมาณโปรตีนในยางธรรมชาติให้ได้ต่ำกว่า 200 ไมโครแกรม ทั้งนี้ เทคนิคการผลิตดังกล่าวคาดว่าจะไม่กระทบต่อต้นทุนการผลิตมากนัก ซึ่งในอนาคตผลงานวิจัยนี้จะขยายผลสู่ระดับอุตสาหกรรมร่วมกับผู้ผลิตต่อไป (ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ, การยางแห่งประเทศไทย 2564)

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ

รูปที่ 9 ต้นแบบถุงมือยางธรรมชาติที่ผลิตโดยเทคนิคการลดโปรตีน

โดยสรุปสถานการณ์จากข้อมูลทีกล่าวนมา จะเห็นได้ว่าทิศทางตลาดโลกภายใต้สถานการณ์โรคโควิด-19 ได้ส่งผลต่อความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์เป็นหลัก เนื่องจากสหรัฐอเมริกาที่เป็นเจ้าตลาดมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก โดยจากเหตุการณ์แพ้โปรตีนใน ถุงมือยางธรรมชาติทำให้ประเทศผู้ส่งออกสำคัญของโลกรวมถึงประเทศไทยเริ่มมีสัญญาณตอบรับความต้องการดังกล่าวมาขึ้น แต่ทั้งนี้ ประเทศไทยมีความเข้มแข็งและความพร้อมในปัจจุบันการผลิตด้านยางธรรมชาติมากกว่ายางไนไตรล์ ได้เริ่มพัฒนาเทคนิคการลดโปรตีนที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ใน ถุงมือยางธรรมชาติได้สำเร็จและผ่านมาตรฐาน ASTM D7427-16 ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบระดับโปรตีนในถุงมือยางที่สหรัฐอเมริกายอมรับ ซึ่งอยู่ระหว่างการขยายผลสู่อุตสาหกรรมที่จะเป็นการปิดข้อเสียเปรียบของถุงมือยางธรรมชาติที่จะส่งไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาและประเทศในทวีปยุโรปต่อไป ทั้งนี้จากทีกล่าวนมาสามารถสรุปปัจจัยสนับสนุน (Pros.) และปัจจัยอุปสรรค (Cons.) ของถุงมือยางทางการแพทย์จากวัตถุดิบทั้ง 2 ประเภทได้ ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 สรุปปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรค (Pros & Cons) ของถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางธรรมชาติและน้ำยางไนไตรล์ของประเทศไทย

	ปัจจัยสนับสนุน (Pros.)	ปัจจัยอุปสรรค (Cons.)
ถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ	● ประเทศไทยมีความเข้มแข็งในเรื่องปริมาณการผลิตและคุณภาพของน้ำยางธรรมชาติ ● ผู้ผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ได้รับการสนับสนุนเชิงนโยบายต่างๆ จากภาครัฐ ● มีการพัฒนาเทคนิคทางการผลิตเพื่อลดโปรตีนที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ที่ผ่านมาตรฐานการส่งออกไปสหรัฐอเมริกา และ ประเทศกลุ่มยุโรป ● สหรัฐลดภาษีการนำเข้าชั่วคราวสำหรับสินค้าทางการแพทย์	● เกิดอาการแพ้โปรตีนในยางธรรมชาติของผู้ใช้ในสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ทำให้ประเทศดังกล่าวมีความต้องการนำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์จากยางไนไตรล์เพิ่มขึ้น ● ราคาขายธรรมชาติมีผันผวนส่งผลให้เกิดความไม่เสถียรของราคา ทำให้ยากต่อการวางแผนเพื่อบริหารต้นทุนการผลิต
ถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์	● มีความทนทานและอายุการใช้งานและเก็บรักษาที่นานเนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์จากยางสังเคราะห์ ● มีความต้องการมากขึ้นในสหรัฐอเมริกา และทวีปยุโรปเนื่องจากไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้โปรตีน	● น้ำยางไนไตรล์มีปริมาณการผลิตน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้ต้องนำเข้าวัตถุดิบเพิ่มเติม ทำให้เกิดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขัน

	ปัจจัยสนับสนุน (Pros.)	ปัจจัยอุปสรรค (Cons.)
	● สหรัฐลดภาษีการนำเข้าชั่วคราวสำหรับสินค้าทางการแพทย์	

จากข้อมูลสรุปปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรค (Pros & Cons) ข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความพร้อมสำหรับอุตสาหกรรมถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ ทั้งปริมาณวัตถุดิบที่มีเพียงพอ การสนับสนุนของภาครัฐทั้งด้านการส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนางานวิจัยเพื่อให้โปรตีนในถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางธรรมชาติผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถส่งออกได้อันเป็นการปิดจุดอ่อนสำคัญของถุงมือยางจากน้ำยางธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม เพื่อการออกนโยบายสนับสนุนเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ จึงควรพิจารณาสถานะของปัจจัยมหภาคด้านต่างๆ ของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ ณ ปัจจุบันร่วมด้วย ซึ่งการพิจารณาปัจจัยดังกล่าวได้ทำการรวบรวมข้อมูลในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิเพื่อประกอบการวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ตามเครื่องมือ PESTEL Analysis ซึ่งสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

3 การวิเคราะห์ปัจจัยมหภาคของผลิตภัณฑ์ถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยด้วย PESTEL Analysis

ปัจจัยด้านนโยบาย (P: Politics)

- การผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากน้ำยางธรรมชาตินั้นเป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติโดยตรง ถือได้ว่าการประกอบการผลิตดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนโยบาย BCG Model ของประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายที่ภาครัฐไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศอยู่ในปัจจุบัน

- ภาครัฐมีกิจกรรมเพื่อการสนับสนุนศักยภาพด้านการแข่งขันที่จะผู้ผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติจะได้ประโยชน์ อาทิ การออกโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ยาง การทำข้อตกลงทางการค้าในผลิตภัณฑ์ถุงมือยางทางการแพทย์กับหลากหลายประเทศ ได้รับสิทธิประโยชน์การลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในการลดภาษีเงินได้นิติบุคคล อาคารเครื่องจักร และอื่นๆ ตามสิทธิประโยชน์ในกลุ่ม A2 โครงการรับเบอร์วัลเลย์เพื่อผลักดันไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้านวัตกรรมยางพาราโลก โดยการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) อยู่ระหว่างการศึกษาความคุ้มค่าด้านการลงทุน เป็นต้น

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (E: Economic)

- ผลิตภัณฑ์ถุงมือยางทางการแพทย์ของประเทศไทยเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสำคัญและสร้างมูลค่าสำหรับตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออกได้ในลำดับต้นๆ ของผลิตภัณฑ์ยางทั้งหมดของประเทศไทย โดยมีมูลค่าการบริโภคภายในประเทศ (Domestic Consumption Value) ในปี 2020 กว่า 3,900 ล้านบาท (ข้อมูลจากการสำรวจผู้ผลิตถุงมือยาง ภายใต้โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา: RIU) เป็นอันดับที่ 3 ของมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์ยางภายในประเทศ

ทั้งหมด รองจากยางล้อรถยนต์ และชิ้นส่วนยางสำหรับอุตสาหกรรม และมีมูลค่าการส่งออกเป็นลำดับที่ 2 ของผลิตภัณฑ์ยางทั้งหมดที่ประเทศไทยส่งออก สร้างมูลค่าการส่งออกกว่า 65,000 ล้านบาท และเป็นผู้ส่งออกสุทธิลำดับที่ 2 ของโลกรองจากมาเลเซีย

- ปัจจุบันตลาดส่งออกถุงมือยางทางการแพทย์หลักของประเทศไทยคือตลาดสหรัฐอเมริกา ที่มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 30 ของตลาดส่งออกทั้งหมด โดยตลาดรองในอันดับที่ 2-5 มีส่วนแบ่งตลาดส่งออกต่อตลาดประมาณร้อยละ 5-7 เท่านั้น หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หรือความไม่แน่นอนถ้าหากทางการสหรัฐอเมริกาหิบบกบางประเด็นมาเป็นกรณีพิพาทเพื่อใช้เป็นเหตุผลในการกีดกันทางการค้ากับประเทศไทย อย่างเช่น กรณี Anti-dumping ยางล้อของไทยที่ส่งออกไปสหรัฐอเมริกา หรือการระงับนำเข้าถุงมือและสินค้าทุกประเภทจากบริษัทหนึ่งในมาเลเซียหลังจากตรวจพบการบังคับใช้แรงงาน เป็นต้น หากกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นกับประเทศไทยจะส่งผลกระทบต่อทั้งอุตสาหกรรมถุงมือยางของไทยได้

ปัจจัยด้านสังคม (S: Social)

- การเปลี่ยนแปลงบริบทของสังคมโลกจากกระแส Megatrends ส่งผลให้ประชากรสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้นกว่าเดิม ประชากรมีแนวโน้มอายุยืนยาวมากขึ้นจากการพัฒนาการด้านการแพทย์ ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนุนการเติบโตของความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ในอนาคต

- ประเทศไทยมีการพัฒนาเทคนิคการลดโปรตีนในยางธรรมชาติสำหรับการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ ซึ่งถุงมือยางทางการแพทย์จากยางธรรมชาติที่ผลิตจากเทคนิคดังกล่าวนี้ ผ่านมาตรฐานการตรวจสอบระดับโปรตีนในถุงมือยางที่สหรัฐอเมริกา ยอมรับ ถือเป็นงานดำเนินการที่สำคัญของประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาการแพ้โปรตีนในถุงมือยางธรรมชาติของตลาดส่งออกต่างๆ โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (T: Technology)

- เครื่องจักรสำหรับการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยมีระดับเทคโนโลยีที่ใกล้เคียงกับเครื่องจักรที่นานาประเทศทั่วโลกใช้ผลิต รวมถึงมาเลเซียที่เป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกถุงมือยางอันดับที่ 1 ของโลก

- จากประเด็นการแพ้โปรตีนในถุงมือยางธรรมชาติที่เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดกำแพงการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้าหลักอย่างสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศแถบยุโรป เพื่อลดช่องว่างดังกล่าวประเทศไทยได้พัฒนาเทคนิคการผลิตถุงมือยางธรรมชาติชนิดโปรตีนต่ำที่ไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้ ซึ่งได้ผ่านมาตรฐานการทดสอบที่ยอมรับได้ในตลาดส่งออก ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการขยายระดับการผลิตสู่ระดับอุตสาหกรรม

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (E: Environment)

- ในปัจจุบันนี้ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปมีบทบาทและเป็นหนึ่งในข้อกำหนดของอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ มากขึ้น อุตสาหกรรมยางไทยเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีประเด็นหรือเกี่ยวกับการผลิตที่มีความยั่งยืนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานด้วยเช่นกัน โดยมีมาตรฐานหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่ผู้ประกอบการไทยถือปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน อาทิ SDGs, FSC ที่เป็นข้อกำหนดสำหรับประการหนึ่งของ

ตลาดส่งออก หรือแม้แต่มาตรฐานสมัครใจที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ผลิตต้นน้ำอย่าง SNR-i และ SAFA ซึ่งผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยเองได้ยึดถือและปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านี้ อยู่แล้วเช่นเดียวกัน

ปัจจัยด้านกฎหมาย (L: Legal)

- มาตรฐานและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับถุงมือยางทางการแพทย์ที่ผลิตจากยางธรรมชาติ นั้น ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐาน ISO ที่ว่าด้วยเรื่องการทดสอบด้านกายภาพ การทดสอบทางชีวภาพ การทดสอบทางกล การทดสอบทางเคมี ด้านทั่วไป: การติดฉลากและระบุข้อมูลที่จำเป็น ตลอดจนมาตรฐานอื่นๆ สำหรับส่งออก ไปต่างประเทศ อาทิ มาตรฐาน ASTM สำหรับสหรัฐอเมริกา, BS EN สำหรับกลุ่มประเทศยุโรปนั้น ผู้ประกอบการไทยสามารถผ่านข้อกำหนดดังกล่าวได้ทั้งหมด ซึ่งเมื่อพิจารณาทางด้านเทคนิคและข้อกำหนด ของการผลิตแล้ว กล่าวได้ว่าถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยสามารถส่งออกไปยังประเทศใดก็ได้ทั่วโลก

- กฎหมายด้านแรงงานเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่วงการถุงมือยางโลกให้ความสำคัญ โดยสหรัฐอเมริกา ที่ถือว่าเป็นตลาดผู้นำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์ที่ใหญ่ที่สุดของโลกนั้น ให้ความสำคัญ กับสิทธิมนุษยชนอย่างมาก ซึ่งล่าสุดได้ประกาศระงับการนำเข้าถุงมือและสินค้าทุกประเภทจากบริษัทหนึ่ง ในมาเลเซียหลังจากตรวจพบว่า บริษัทดังกล่าวมีการใช้แรงงานบังคับ (Force Labour) และปฏิบัติต่อ แรงงานไม่เป็นธรรม จากตัวอย่างดังกล่าว ประเทศไทยจึงต้องให้ความสำคัญกับกฎหมายแรงงานเพื่อไม่ให้ เกิดความเสี่ยงด้านการส่งออกไปยังตลาดหลัก

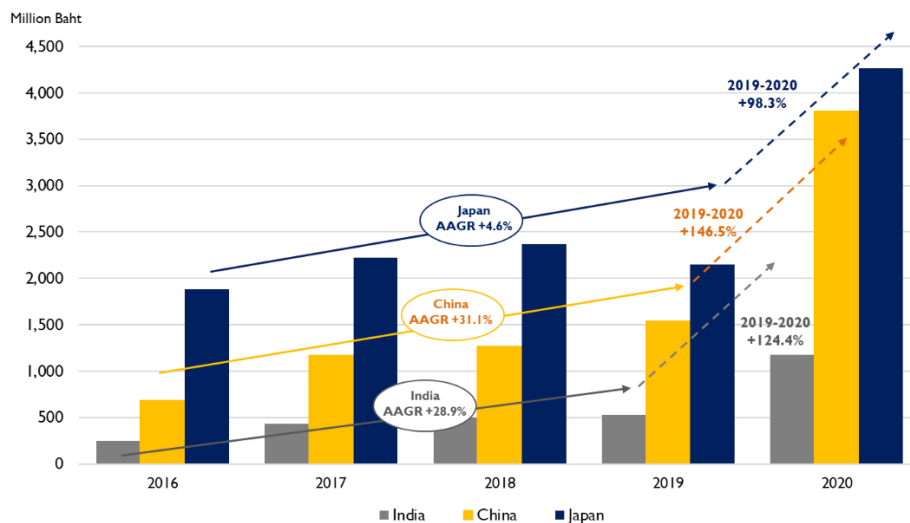
- จากทิศทางความต้องการที่เพิ่มขึ้นของตลาดถุงมือยางทางการแพทย์โลก ส่งผลให้ผู้ประกอบการ ไทยมีความต้องการขยายพื้นที่โรงงานเพื่อขยายกำลังการผลิตให้เพิ่มมากขึ้น แต่กฎหมายควบคุมการใช้ ประโยชน์จากที่ดินได้มีการปรับปรุงมาต่อเนื่องเพราะประชากรเพิ่มขึ้นความต้องการที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ทำให้ บางพื้นที่ที่โรงงานตั้งอยู่ก่อนกฎหมายผังเมืองจะบังคับใช้ได้กลายเป็นแหล่งชุมชน หรืออื่นๆ ที่ทำให้ ผู้ประกอบการไม่สามารถขออนุญาตขยายพื้นที่เพื่อสร้างโรงงานได้

จากการวิเคราะห์ปัจจัยระดับมหภาคของถุงมือยางทางการแพทย์ของประเทศไทยด้วยเครื่องมือ PESTEL ตามรายละเอียดข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเด็นสำคัญในแต่ละปัจจัยนั้น เป็นปัจจัยที่เกื้อหนุนและเป็น ข้อได้เปรียบของอุตสาหกรรมการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติของไทยเกือบทั้งหมด หากแต่จะมีบางประเด็นที่ยังเป็นข้อควรกังวลต่อการแข่งขันในอนาคต คือ การพึ่งพิงสหรัฐอเมริกา ในฐานะ ตลาดส่งออกหลักมากเกินไป ที่ถึงแม้ประเทศไทยจะพัฒนาเทคนิคการผลิตเพื่อลดระดับโปรตีนในถุงมือฯ ได้ แต่ความต้องการใช้ถุงมือยางทางการแพทย์จากไนไตรล์เพราะกังวลการแพ้โปรตีนของตลาดสหรัฐอเมริกา และประเทศแถบยุโรป มีโอกาสเป็นอุปสรรคต่อการเลือกใช้ถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ ของไทยอยู่ รวมถึงประเด็นด้านความต้องการขยายกำลังการผลิตของผู้ประกอบการไทยเพื่อตอบสนอง ความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ที่เพิ่มมากขึ้น ไม่อาจทำได้เพราะกฎหมายผังเมืองพื้นที่สีเขียว

อย่างไรก็ตาม การพิจารณาขยายตลาดรองจะเป็นทางเลือกเพื่อกระจายความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นหาก การส่งออกถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติไปยังสหรัฐอเมริกา รวมถึงประเทศในแถบทวีปยุโรป ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง โดยตลาดรองอย่างประเทศจีนและญี่ปุ่นที่ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีขนาดมูลค่าตลาด

นำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์จากไทยที่ไม่ใหญ่มากนัก (จีนมีขนาดตลาดเฉลี่ยประมาณ 1,500 ล้านบาท และญี่ปุ่นมีขนาดตลาดเฉลี่ยประมาณ 2,300 ล้านบาท) เทียบกับสหรัฐอเมริกา ที่มีขนาดตลาดเฉลี่ยประมาณ 17,400 ล้านบาท แต่ทั้งสองตลาดมีอัตราการเติบโตของมูลค่าการนำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์จากประเทศไทยที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยจีนมีอัตราเติบโตเฉลี่ยการนำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์จากไทยระหว่างปี 2016-2019 ที่ร้อยละ 31.1 ต่อปี และในปี 2020 เติบโตจากปี 2019 ในอัตราร้อยละ 146.5 และสำหรับประเทศญี่ปุ่นมีอัตราเติบโตเฉลี่ยการนำเข้าในช่วงเวลาเดียวกันที่ร้อยละ 4.6 ต่อปี และในปี 2020 เติบโตจากปี 2019 ในอัตราร้อยละ 98.3

นอกจากนี้ ประเทศอินเดียถือเป็นตลาดที่น่าสนใจ แม้ว่าจะไม่ใช่ตลาดส่งออกหลัก 1 ใน 5 ประเทศไทยและ ณ ปัจจุบันยังไม่ใช่ประเทศผู้นำนำเข้าถุงมือยางทางการแพทย์ที่โดดเด่นของโลก แต่อินเดียเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากจีน ทั้งนี้ ประเทศอินเดียถือเป็นตลาดส่งออกถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยที่มีความต้องการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากอัตราการเติบโตของมูลค่าส่งออกเฉลี่ยระหว่างปี 2016-2019 ในผลิตภัณฑ์ถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยที่ส่งออกไปยังอินเดียขยายตัวเฉลี่ยปีร้อยละ 28.9 ต่อปี อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์ ณ ปัจจุบันอินเดียได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 อย่างมาก ส่งผลให้อินเดียเป็นอีกหนึ่งประเทศตลาดรองของไทยที่มีการขยายตัวของความต้องการถุงมือยางทางการแพทย์ในปี 2020 เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกันโดยมีอัตราขยายตัวสูงถึงร้อยละ 124.4

ที่มา: ISH Markit ปรับปรุงและประมาณการข้อมูลโดยสถาบันพลาสติก

รูปที่ 10 มูลค่าการนำเข้าและอัตราการเติบโตของถุงมือยางทางการแพทย์ของจีน ญี่ปุ่น และอินเดียที่นำเข้าจากประเทศไทย

4 การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในด้วย SWOT Analysis

จากประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรค (Pros & Cons) ผนวกกับประเด็นการวิเคราะห์ปัจจัยมหภาคด้วยเครื่องมือ PESTEL ประกอบกับการวิเคราะห์โอกาสของตลาดรอง (Regional Analysis) ของอุตสาหกรรมถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาตินั้น สามารถสังเคราะห์ข้อมูลด้าน

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของถุงมือยางทางการแพทย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะทางนโยบายได้ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis ได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

- ประเทศไทยมีความเข้มแข็งด้านวัตถุดิบต้นน้ำทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ สร้างความได้เปรียบทางต้นทุนวัตถุดิบ ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติรวมถึงถุงมือยางทางการแพทย์เป็นที่ยอมรับด้านคุณภาพในตลาดโลก
- มีการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตที่เกิดจากองค์ความรู้ภายในประเทศ เพื่อลดระดับโปรตีนในถุงมือยางทางจากน้ำยางธรรมชาติ ที่ผ่านข้อกำหนดต่างๆ ของตลาดผู้นำเข้าเรียบร้อยแล้ว
- รัฐสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ และอุตสาหกรรมที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ
- ความสามารถในการผลิตของผู้ประกอบการไทย ที่สามารถผลิตถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางไนไตรล์และน้ำยางธรรมชาติได้ตามมาตรฐานการส่งออกสากลและมาตรฐานเฉพาะในแต่ละประเทศได้ ซึ่งจะเป็ข้อได้เปรียบสำหรับการขยายตลาดไปยังประเทศอื่นๆ

จุดอ่อน (Weaknesses)

- การพึ่งพาดตลาดสหรัฐอเมริกา ในฐานะส่งออกหลักเป็นสัดส่วนที่มากเกินไปหากเทียบกับตลาดรอง อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการส่งออกหากสหรัฐอเมริกา มีข้อกำหนดที่ยากต่อการตอบรับของผู้ผลิตไทย
- กฎหมายบางประการเป็นข้อจำกัดต่อการขยายโรงงานเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต

โอกาส (Opportunities)

- จากแนวโน้มด้านสุขภาพที่ถือเป็นหนึ่งใน Megatrend ของโลกส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้นทำให้อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์มีแนวโน้มเติบโตตาม นอกจากนี้ วิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อ โคร โควิด-19 เป็นปัจจัยเร่งทำให้ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์หลายรายการมีความต้องการเพิ่มขึ้นในตลาดโลกรวมถึงถุงมือยางทางการแพทย์ด้วยเช่นกัน
- ถุงมือยางทางการแพทย์ของไทยได้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (GSP) จากสหรัฐอเมริกา ได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าร้อยละ 3

อุปสรรค (Threats)

- ประสพการณ์การแพ้โปรตีนในถุงมือยางธรรมชาติในตลาดผู้นำเข้าหลักของโลกอย่างสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป อาจจะเป็นกำแพงทางด้านความรู้สึกและทัศนคติที่ต่อต้านการใช้งานถุงมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ ที่ถึงแม้จะเป็นการผลิตด้วยเทคนิคการลดโปรตีนและผ่านการทดสอบตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องแล้วก็ตาม
- การเคลื่อนไหวของสหรัฐอเมริกา ในประเด็นต่างๆ จะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกถุงมือยางทางการแพทย์ในหลายประเทศทั่วโลก

5 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนานโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมยางมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติไทย

5.1 ข้อเสนอแนะเชิงการรुकตลาด

- ส่งเสริมการส่งออกยางมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติไปยังตลาดรองอย่างประเทศญี่ปุ่น จีน หรืออินเดีย รวมถึงพิจารณาความต้องการของตลาดเกิดใหม่ (Emerging Market) ที่ไม่มีแนวโน้มของการแพ้โปรตีนในยางมือยาง อย่างประเทศกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศกลุ่มละตินอเมริกา แอฟริกา เป็นต้น ด้วยมาตรการสนับสนุนการขยายตลาดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาทางการค้า เพื่อลดภาษีการนำเข้า การจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการในต่างประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาการส่งออกในตลาดสหรัฐอเมริกา เป็นหลัก

- ประชาสัมพันธ์ สร้างภาพลักษณ์ รวมถึงสร้างมาตรการความร่วมมือที่ส่งเสริมการใช้งานยางมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติที่ผลิตด้วยเทคนิคการลดโปรตีนที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ ผ่านหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา และยุโรป เพื่อเป็นการรักษาทลาดส่งออกที่สำคัญ พร้อมสร้างโอกาสในการส่งออกเพิ่มเติม

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงการเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการ

- เร่งรัดจัดกิจกรรมเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตโปรตีนที่ก่อให้เกิดอาการแพ้ในยางมือยางธรรมชาติสู่ผู้ประกอบการเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการผลิตด้วยเทคนิคการผลิตใหม่พร้อมเสริมสร้างโอกาสในตลาดส่งออกที่มีความกังวลเกี่ยวกับประเด็นการแพ้โปรตีนในยางมือยางธรรมชาติ

- พิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับปรุงกฎหมายด้านโยธาธิการและผังเมืองเพื่อการจัดหาพื้นที่สำหรับรองรับการจัดตั้งโรงงานเพื่อขยายฐานการผลิตยางมือยางทางการแพทย์จากน้ำยางธรรมชาติ